

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Jure Rerum Ecclesiasticarum Ad Germaniae Catholicae
Principia Et Usum Pars ...**

Complectens Sectionem III. & IV.

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii, 1762

Titulus IX. De Rerum Permutatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68067](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68067)

Præter Ordinarios Commentatores Legum & Canonum, consuli possunt MATHIAS COLERUS de Process. Execut. pag. 1. cap. 8. ANT. HERINGIUS de Fidejussoribus, JOSÉPH. GIBALINUS de univ. rer. hum. negot. tom. 2. lib. 5. c. 3. MOLINA de J. & J. tr. 2. disp. 539. - 547. Card. MANTICA de tacit. & ambig. Convent. tom. 2. lib. 16. LAUTERBACH Dissert. Academ. Vol. II. Disp. 82. & 83. BERLICHIVS part. 2. Concl. 19. & seqq.

TITULUS IX.
DE RERUM PERMUTA-
TIONE.

Confer. lib. 3. Decretal. tit. 19. Sext.
tit. 10. Clement. tit. 5.

§. 306.

POST Contractus beneficos considerandi veniunt Contractus *Permutatorii*, qui utrinque obligationem imponunt, & æqualitatem mutuatam inter contrahentes requirunt. Primo loco venit *Permutatio*, seu *Conventio* qua quis rem ea lege *dat*.

*Permutatio-
tionis
Natura;*

dat, ut pro ea alter aliam, de qua conventum est, reddat 18.). Sicut aliis Gentibus, ita etiam antiquis nostris Germanis familiaris fuit hic Contractus, antequam pecuniarum usus invaluit 19.): olim enim non ita erat nummus, neque aliud merx, aliud pretium vocabatur: sed unusquisque secundum necessitatem temporum ac rerum utilibus inutilia permutabat, quando plerumque evenit, ut quod alteri superest, alteri desit 20.).

§. 307.

18.) Nostri fori non est, ut multum disceptemus, an & quomodo Permutatio differat a Contractu innominato *do ut des.* (supra §. 226.) Videantur Auctores allegati a MÜLLERO ad STRUV. Exercit. 25. §. 16. lit. β.

19.) TACITUS de Morib. German. c. 5. *Simplicius & antiquius permutatione mercium utuntur.* Permutatio medio ævo vocabatur *Cambium, Concambium*, cuius formulas exhibet MARCULPHUS lib. 2. form. 23. & 24. vel etiam *Concamium*, ut legimus inter formulas veteres ex editione BIGNONII fol. 396. Vox *ambiare* pro permutare occurrit in Lege Salica tit. 39. & in Legib. Bajuvar. tit. 15. c. 8. Hæc non debent confundi cum Cambio hodierno.

20.) L. 1. pr. ff. de Contrah. emp.

§. 307. Nascitur inde Actio *Præ-* *Actio:*
scriptis verbis ex permutato 21.), com-
petens ei, qui dedit, adversus acci-
pientem, ejusve heredem ad tra-
dendam rem promissam, vel id, quod
interest. Quando ex neutra parte
traditio facta est, Leges non dant
Actionem 22.): nihilominus cum
hodiernis moribus detur actio ex
pacto nudo, admittenda etiam est
Actio ex pacto præparatorio ad
Contractum, consequenter etiam ex
pacto de Permutando, ita ut locus
non sit pœnitentiæ, etiam respectu
illius, qui rem suam jam dedit 23.).

§. 308. Permutari possunt res om- *Mate-*
nes, quæ vendi & emi; modo non *ria.*
sint alienæ 24.). Si vero res aliena
in permutationem veniat, is qui rem
suam dedit, non potest agere præ-
scriptis verbis adversus alterum, ut

I i 4 tra-

21.) §. 28. Inst. de Action.

22.) L. 1. §. 2. ff. de Rer. permut.

23.) Contra CARPZOV. p. 2. Const. 33.
def. 23. hanc doctrinam defendit LEY-
SERUS Medit. ad Pandect. spec. 39.
med. 7.

24.) L. 1. §. 3. ff. ibid.

tradat rem alienam, vel id quod interest; sed repetit rem suam conditione *Causa data, causa non secuta*. Idem est, si unus rem dedit, & res alterius, de qua conventum est, pereat. Si vero uterque rem tradidit, unus propriam, alter alienam, & hæc postea evincatur, datur actio in factum præscriptis verbis 25.)

Permutatio Rerum spiritualium; §. 309. Ad hanc tractationem pertinet præcipue Permutatio Rerum Ecclesiasticarum & Beneficiorum. Res Spirituales permutari non possunt cum temporali, bene autem cum alia spirituali. Si res mixtæ sint ex spirituali & temporali annexo, fieri potest permutatio, modo non fiat comparatio inter spirituale & temporale. Unde quando permutantur Ecclesiæ & earum possessiones, bini censentur esse contractus, qui non debent sibi invicem misceri 26.)

Temporalium Ecclesiæ; §. 310. Res temporales Ecclesiæ permutari possunt, præviis iisdem solennitatibus, quas ad alienandas ejusmodi res Ecclesiæ requiri alibi diximus.

25.) Cit. L. 1. §. 1.

26.) C. 6. de Rer. permut.

ximus. Ecclesia quidem non cense-
tur damnum pati, si res suas cum
aliis æqualis vel majoris pretii rebus
permutet 27.): sed ad hoc ipsum
discutiendum requiruntur solenni-
tates pleræque, ut de æquali pretio,
vel utilitate majore constet 28.).
Facilius tamen conceditur Permu-
tatio, quam Venditio, quia pretium
pecuniarium majori dissipationis pe-
riculo subjacet 29.): præsertim fa-
cilem se præbet Ecclesia, si Princeps
permutare velit rem suam majoris
vel æqualis pretii cum rebus Eccle-
siæ

Li 5

fiæ

-
- 27.) Apud cit. MARCULPHUM formula
23. his verbis incipit: *inter quos chari-
tas inlibata permanferit, beneficia oppor-
tuna præstantur: quia nihil sibi de rebus
propriis censet minui, quod econtra reci-
pit in augmentum.*
- 28.) Id dari potest argumentis LEYSERI,
quod Res Ecclesiasticæ & Domaniales
antiquitus permutatæ, revocari facile
non possint. Specim. 222. Med. 2.
- 29.) *Ipsius pecuniæ fœnerandi usus vix diu-
turnus, vix continuus & stabilis est: quo
subsecuto, intercidente sæpe pecunia, ad ni-
hilum patrimonia deducuntur. l. 22. C.
de Administrat. tutor.*

fiæ 30.) Quodsi absque debitis solemnitatibus inconsulte Commutatio rerum Ecclesiasticarum facta sit, a successore emendari jubetur 31.) Singulariter *mancipia Ecclesiastica, nisi ad libertatem, non convenit commutari*: indignum enim illis temporibus, quibus Ecclesiæ multa numerabantur *mancipia*, videbatur, ut ex mitissima servitute Ecclesiæ quis compingatur in durissimam servitutem Laicorum 32.)

Beneficiorum

§. 311. Permutatio Beneficiorum Ecclesiasticorum non habet rationem proprie dictæ permutationis, cum neuter ex Beneficiatis habeat potestatem transferendi Beneficium suum in alterum: sed potius personæ, resignantes sua Beneficia in manus Episcopi, transferuntur ejusdem Episcopi autoritate ab uno ad alterum Beneficium 33.): non tamen

30.) C. 1. de Rer. permut. Cujus sententia continetur in Novell. 7. c. 2. & refertur in Auth. sed & permutare. C. de SS. Eccles.

31.) C. 2. eod.

32.) C. 3. & 4. eod. & GONZALEZ *ibid.*

33.) C. 5. eod. GONZALEZ ad C. 7. eod.

men potest Episcopus Beneficia ex causa permutationis resignata, aliis conferre, quam permutare volentibus 34.), Conventio autem Beneficiatorum consistit tantum in hoc, quod velint consentire in translationem ab Episcopo faciendam: omne aliud pactum circa Beneficia, privata autoritate factum, prohibent Sacri Canones 35.): autoritas autem Superioris purgat vitium Simoniae, cum iste ex justa causa possit adjicere aliquas condiciones, aut etiam pensiones, non tamen ex hoc solo capite, quod unus permutet Beneficium pinguius cum alio minus pingui. Cum enim jus percipiendi redditus beneficii annexum sit titulo spirituali, non potest jus percipiendi redditus pinguiore compensari pecuniis tanquam pretio temporali 36.).

Per-

34.) Clem. un. de Rer. permut.

35.) Vid. FERMO SINUS tom. II. tract. I. Criminal. fol. 158. seqq. Quod poenae latae contra Confidentias Beneficiales, habeant locum in Permutatione, tradit FLAM. PARIS. de Confid. Benefic. quæst. 25.

36.) Per hoc non præjudicatur summæ
Po-

Permutari non potest Beneficium litigiosum: licet enim proprie non fiat permutatio Beneficii, in quo quis nondum habet jus reale: nihilominus omne jus certum & liquidum ad Beneficium, potest permutari auctoritate illius, qui potest jus illud transferre in alium.

Ecclesiasticorum. §. 312. Permutationem ordinariam admittit Episcopus, vel quasi Episcopali auctoritate pollens; non autem Vicarius Generalis, nisi ex speciali commissione; neque Capitulum Sede vacante, si Beneficia spectent ad solius Episcopi collationem; bene tamen, si spectent ad collationem Episcopi & Capituli simul, vel etiam ad collationem tertii:

Potestati Ecclesiasticæ, qua jus percipiendi Reditus potest separari a titulo spirituali. Unde Romæ a Signaturæ gratiæ admittuntur Permutationes inæquales, si scilicet unum Beneficium habet redditus plures, quam alterum: & hæc inæqualitas compensatur per pensionem, vel pluralitatem Beneficiorum, uti refert QUINTILIANUS MANDOSIUS praxi Signaturæ gratiæ tit. de Permutat. fol. 13.

De Permutatione. 501

tii: nam quamvis collatio pertineat ad inferiorem, permutatio tamen debet autorizari potestate Ordinaria, quia opus est potestate non tantum instituendi, sed etiam destituendi Beneficiatum, quam inferiores Collatores plerumque non obtinent. Requiritur etiam ad permutationem consensus Patronorum: licet enim isti impedire non possint, quo minus Beneficiatus relinquat suum Beneficium; non tamen tenentur acceptare alterum, quem non presentaverint. Ex eadem ratione coram Ordinario non potest fieri permutatio Beneficii, cujus collatio singulari jure est reservata Pontifici: bene tamen admittit Episcopus permutationem Beneficiorum, licet adsit, qui autoritate Apostolica Beneficium proxime vacans expectet 37.). Episcopus etiam invitos compellere potest ad permutanda Beneficia, si bonum commune id suadeat 38.).

§. 313.

37.) C. un. de Rer. Permut. in 6. PASSE-
RINUS *ibid.*

38.) FLAMIN. PARISIUS de Resignat.
Benefic. lib. 3. q. 18. n. 13. seqq.

Scriptores.

§. 313. De materia Permutationum Beneficiorum, ultra ordinarios Commentatores in Titulos Juris Canonici de Rerum Permutatione; Confili possunt PETRUS DE UBALDIS, FEDERICUS DE SENIS & alii contenti in Tractatuum tomo 15. part. 2. item CAROLUS TUSCHUS a concl. 303. lit. P. MANDOSIUS de Signatura Gratia, tit. de Permut. SUAREZ de Religione tom. 1. tr. 3. lib. 4. c. 31. seqq. LESSIUS de J. & J. lib. 2. c. 24. dub. 36. & c. 35. dub. 17. AZOR Instit. Moral. p. 2. lib. 7. c. 29. seqq. GARCIA de Benefic. tom. 2. p. II. c. 4. LEURENIUS For. Benef. p. 3. q. 815. seqq.

TITULUS X.
DE EMPTIONE ET VENDITIONE.

Conf. Lib. 3. Decretal. tit. 17. Extravag. Commun. tit. 5.

§. 314.

Ad Emptionem **A**D hunc præcipue Titulum revocantur, quæ supra de Rebus Ecclesie non alienandis, item de Pactis & Contractibus dicta sunt. De celeberrimo & frequentissimo hoc Contractu,